

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom i srijedom od 10:15, P15

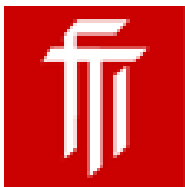
Knjiga o Jobu

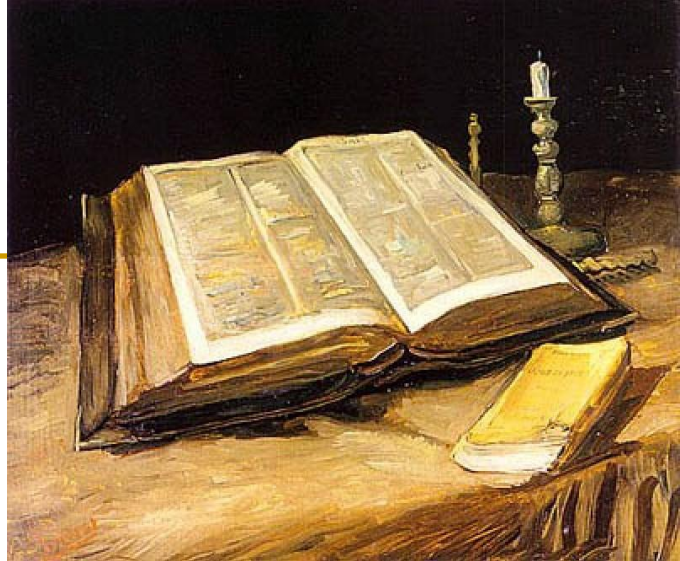
Leon Bonnat, Job The Lilith Gallery of Toronto

Podignite, vrata (Ps 24)

Filozofsko-teološki institut DFI
Studij filozofije i teologije
utorkom od 8:15 i srijedom od 10:15,
Dvorana Kolvenbach (P14)

Biblijska egzegeza:

Poučne knjige Staroga zavjeta

**Psalmi i Mudrosne knjige –
Poklad biblijske mudrosti u jezgri SZ-a
zimski semestar ak. g. 2026./27.**

Niko Bilić SJ

amdg.eu → nastava → FTI

Knjiga o Jobu

*Pravednik-patnik
u potrazi za Božjim
odgovorom*

Leon Bonnat, Job The Lilith Gallery of Toronto

Tko je Job

- Job 1,1:
- Neki čovjek iz zemlje Us (Post 22,21; Tuž 4,21) imenom Job אִיּוֹב 'ijjôb
 - = “Gdje je otac?” 'ajja- 'abu (akad.); hebr. “učiniti neprijateljem”
 - Sin istoka (1,3)
 - + Noa i Daniel (Ez 14,14)
 - Općeljudske teme kao Post 1-11
- יהוה u Job 1,21; 12,9
 - “יהוה dao, uzeo” (1,21)
 - “ruka *Božja* (KS)” 12,9
“ruka *Gospodnja*” (Šarić)
- Prema djeci (1,5)?
 - Paljenice za 7 sinova
- karakter u 1,1.8; 2,3?
 - čestit, pošten (osobni integritet),
 - prav,
 - bogobožan,
 - kloni se zla (1,1.8; 2,3)
- + Božji sluga (1,8; 2,3)

Uvod – zemaljski

■ Jobovska zla (1,14.16.17.19)

- ❑ Sluge i krupna stoka (1,14)
- ❑ Sluge i sitna stoka (16)
- ❑ Sluge i deve (17)
- ❑ Djeca (19)

■ Novo stanje sažeto u 1,21:

- ❑ *Gol* (Job 1,21 – Post 3,10)
- ❑ bez stoke, pastira, djece

■ Prva Jobova reakcija u 1,20-22:

- ❑ žalost,
- ❑ klanjanje Bogu,
- ❑ blagoslov (usp. Post 12.14)
 - Čovjek na sliku Božju

■ Novo zlo u 2,7?

- ❑ Bolest, osobni život

■ Središnje pitanje u 2,9?

- ❑ Jobova žena: (*Čemu*) još u čestitosti? (2,9)
- ❑ *Kakva korist?* (Prop 1,3)

■ Bez žene – *sam* (usp. Post 2,18)

Gornja pozornica

- ❑ nebesko vijeće: npr. יהוה u 1,8?
- “*sluga moj Job...*” (usp. 1,1; 2,3)
- שָׂטָן *śāṭān* Protivnik u 1,9?
 - ❑ “Zar se *uzalud* boji Boga?”
 - ❑ חִנָּם *hinam* (1,9); *Uzalud* si izazivao (2,3)
 - ❑ Usp. Kakva mu korist? (Prop 1,3)
 - ❑ Čija *ruka* u 1,11s; 2,5s? U čijoj *vlasti*?
- Izazov: “Pruži ruku” (1,11; 2,5)
 - ❑ = Božja ruka – Satan govori o Božjoj vlasti
- 3x “U tvojoj je ruci” (1,12 [2x]; 2,6) – Božji govor
- = stanje stvari (usp. Post 3)

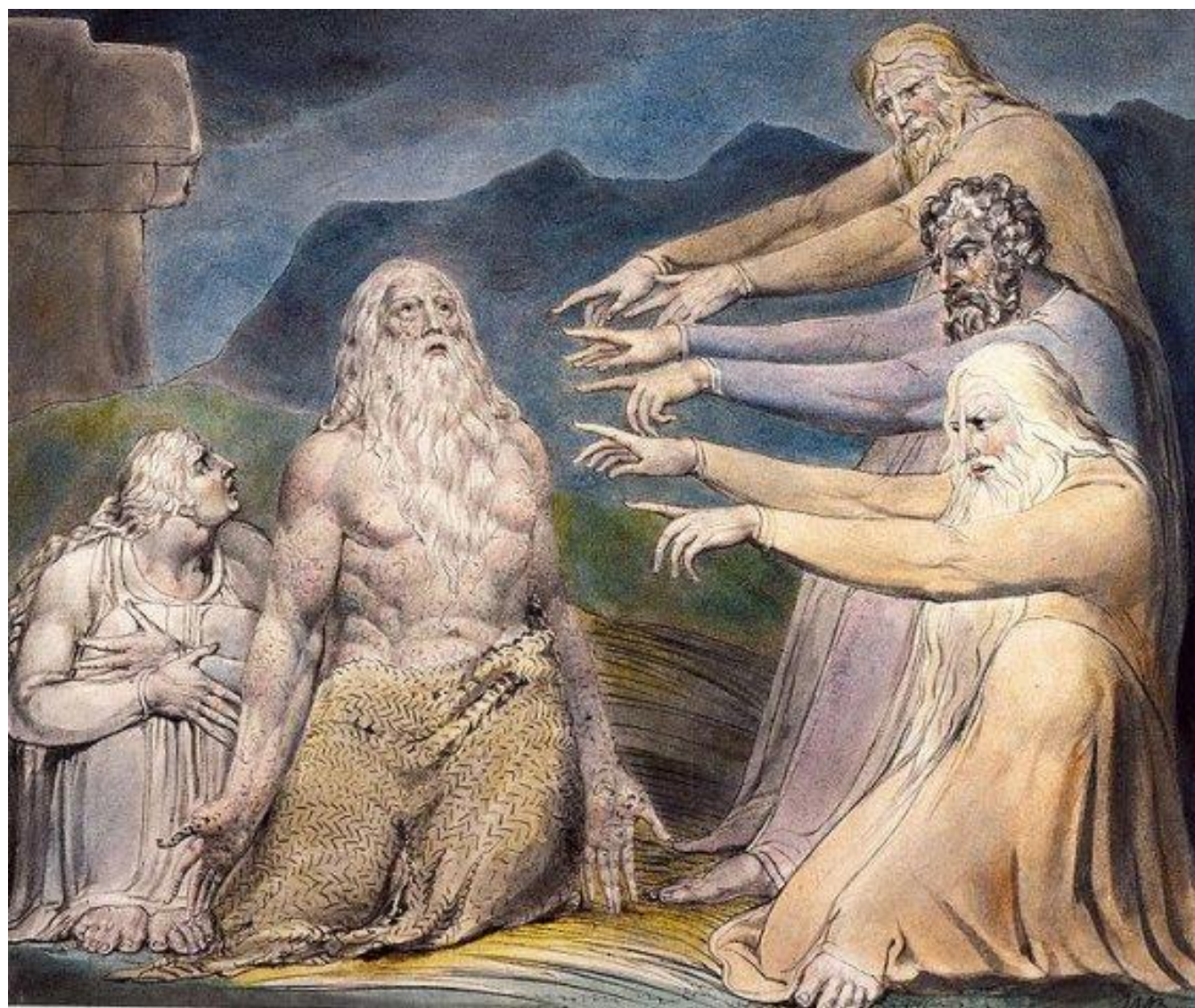
Zemaljski razgovori

- tri kruga – Job 3-31
 - prijatelji: 2,11
 - koliko, odakle, nakana?
- Elifaz, Bildad, Sofar
 - međunarodni,
dolaze *utješiti* (2,11)
 - *Prije razgovora u 2,13?*
- Šute, na zemlji, 7 dana (2,13)
 - *Tko počinje razgovor (c3)?*
- Job prvi progovara c3
 - *Što čine prijatelji, npr. 4,8*
- „nesrećom tko ore i nevolju sije, nju će i požeti” – optužba
- Bez argumenata od c26

Ilya Repin. *Job i prijatelji* 1869. Ulje na platnu.
The Russian Museum, St. Petersburg

- Job 32-37:
- Elihuov *monolog*
 - Dvije pozornice spaja
molitva npr. 7,17
 - Što je čovjek da ga toliko
ti cijeniš, da je srcu
tvojem tako prirastao
- Upravni govor –
hebrejska poezija

Živi Otkupitelj

- Čuveni tekst – Job 19,25–27
- Okvir: v21s.28s
 - Smilujte mi se... (21s)
 - Saznat ćete da ima suda... (28s)
 - = riječi prijateljima (2. lice mn.)
- Uvod – Jobova želja: v23s
 - O kad bi se moje riječi...
 - na vječan spomen uklesale
- Spoznaja u v25:
- “moj Otkupitelj je živ” (v25)
לֵאלֹהִים go'el
- Nada u v26s:
- “gledat ću Boga” (v26),
mojim očima nije stranac (v27)

- *otkupitelj* opisan u Lev 25,25:
- “Ako brat proda očevinu, neka njegov najbliži izbavitelj otkupi” (Lev 25,25)
 - U c19 patnja preobražava i preobražena je ⇔ prije:
- Jobovo oko plače (Job 16,20)
- smrt mu je kraj (c3)

Smiluj nam se (Ps 51)

C F Dm G Am G Em C

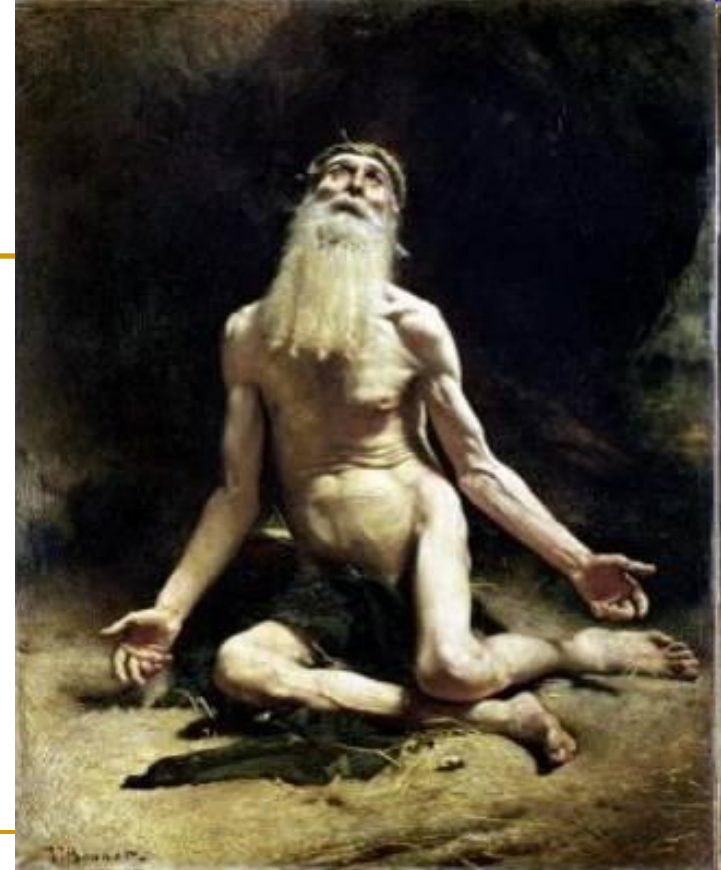
Smi - luj nam se, Go - spo - di - ne, jer smo sa - grije - ši - li.

5 C F Dm G Am G Em C

Smi - luj nam se, Go - spo - di - ne, jer smo sa - grije - ši - li.

Job u razgovoru s Bogom

Job 38,1–42,6

Leon Bonnat, Job The Lilit Gallery of
Toronto

Višestruk Božji odgovor

Lord answering Job out of the whirlwind,
BLAKE, William (1805-06), Akvarel,
Morgan Library, New York

- 1) Prvi odgovor 38,1–42,6
 - Tko govori u 38,1; 40,1; 40,6?
- “i odgovori יהוה Jobu”
(38,1; 40,1; 40,6)
 - Tko govori u 40,3; 42,1?
- “i odgovori Job” (40,3; 42,1)
 - Kako Job odgovara poslije
39,30; u 40,4; 42,4?
- Šutnja →
- → Volja za šutnjom:
“ruku na usta” (40,4)
- → Poučljivost: “pouči me!” (42,4)

- 2) Kome i kako Bog govori u 42,7–9?
- Elifazu
 - negativna procjena

Struktura 38,1–42,6

□ 3 Božja govora Jobu i
2 Jobova odgovora:

■ יהוה: 38s

■ יהוה: 40,1s

■ ⇔ Job: 40,3–5

■ יהוה: 40,6–41,26

■ ⇔ Job: 42,1–6

□ 3x “i odgovori יהוה Jobu” (38,1; 40,1; 40,6)

□ 2x “i odgovori Job” (40,3; 42,1)

Konačan odgovor

- 3) u 42,10-17: Epilog
- **vanjski preokret (42,10):**
- **שוב שבוš šub š^ebut**
“preokrenuti sudbinu”
 - povijesno iskustvo Izraela:
usp. 8x Jr 29,14; 30,3.18;
31,23; 32,44; 33,7.11.26
 - *Koliko dugo Job živi (42,16)?*
- 140 godina (42,16)
 - *U kakvom je stanju Job u 42,6?*
- još uvijek u prahu i pepelu
 - *Na kojoj je “pozornici” Job od 38,1?*
- **nebesko vijeće, gornja pozornica**

Nov Jobov položaj

- Jobova želja iz npr. 9,16; 31,35
- “O kad bi se na moj zov i odazvao” (9,16)
- “na Svesilnom je da mi odgovori!” (31,35)
 - Tko govori i kako u 7,12; 30,20; 38,4?
- “stražu si nada mnom postavio” – Job (7,12) I. Meštrović, Job
- “k tebi vičem, pred tobom stojim” – Job (30,20)
- “Gdje si bio kad zemlju utemeljih?” – Bog (38,4)
- Tko zamračuje Božju misao? (38,2; 42,3)
 - Bog (38,2), Job (42,3)

Otvoreno sučeljenje

- 1. תרשי'עני *taršî'enî* Job 10,2 ⇔ 40,8
 - “ti me proglašavaš zlikovcem”
- Job Bogu 10,2 ⇔ Bog Jobu 40,8
 - KS: “suditi” (10,2)
⇔ “okriviti” (40,8)
- 2. Bog stavlja patnju u kontekst stvaranja svijeta i smisla ljudske egzistencije
- Kao Job u c3
 - Što to znači?
- Bog sluša otpočetka

Gonzalo Carrasco, Job on the Dunghill. Oil on canvas, 1881. Museo Nacional

Poput proroka?

- Kako se Bog objavljuje Iliji u 1 Kr 19,12?
- šapat blagog lahora
 - Kako se Bog 2x obraća Iliji u 19,9.13?
- 2x pitanje
- “Što ćeš ti ovdje?”
- Želja Ilijina u 19,4?
- “uzmi dušu moju” (4)
- 2x isti odgovor (1 Kr 19,10.14)
- Job 38,1; 40,6
- u oluji
 - 2x Jobu u 38,3; 40,7
- 2x naredba, izazov
- “opaši svoje bokove...!”
- Jobova želja u 3,11?
- “što ne umrijev...” (3,11)
- Šutnja > volja za šutnjom (40,4s) > poučljivost (42,2)

Jobova utjeha

□ Osjećaj u 42,6?

- “Kajem se” (?)
- **נחם** *niham* ražaliti se – utjeha?
 - Usp. 2,11; 7,13; 16,2; 21,34; 29,25; 42,11:
- prijatelji žele utješiti Joba (2,11)
- nadao se utjehi od ležaja (7,13)
- prijatelji ga ne mogu utješiti (16,2; 21,34)
- bio je drugima utjeha (29,25)
- rodbina naknadno tješi (42,11)
 - Ukupno 7x

Jan Lievens, Job on the Dunghill, 1631

Jobovo oko

- עֵינַי *ênî* “**moje oko (oči)**”
16,20 ⇔ 42,5
 - pred Bogom sa suzama (16,20)
 - Š., KS: “suze moje”
 - sada ga vidi (42,5)
- *Moje oko* + רָאָה *ra'â* “**vidjeti**”:
 - Čežnja u 19,27?
- “Njega ću gledati, svojim očima...”
 - Ostvarenje u 42,5?
- “sada te oko moje vidi” (42,5)
⇔ prije *čuo* o njemu

